מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות משפט עיקרי ופסוקית בתוך משפט מורכב
- להכיר מילות שעבוד ולקשר אותן לסוג הפסוקית: זמן, סיבה, תנאי, ויתור, תכלית
- לתרגל כתיבה עצמאית של משפטים מורכבים תקינים ומגוונים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי סוג הפסוקית

1. ב – סיבה
2. ג – זמן
3. ד – תנאי
4. א – תכלית
5. ב – ויתור

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו ההגדרה הבסיסית של משפט מורכב
2. לא נכון – הפסוקית תלויה במשפט העיקרי ולא עומדת לבד
3. נכון – 'אם' היא מילת שעבוד אופיינית לתנאי
4. לא נכון – יש מילות שעבוד שונות לכל סוג פסוקית, לא רק 'כי'

חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד

1. אם
2. כי
3. כאשר
4. אף על פי ש
5. כדי ש

חלק ד' – התאימו מילת שעבוד לסוג הפסוקית

- 1 – ג (סיבה)
- 2 – ה (זמן)
- 3 – ד (תנאי)
- 4 – ב (ויתור)
- 5 – א (תכלית)

חלק ה' – סדרו את שלבי בניית משפט מורכב

1. בחרו שני משפטים פשוטים שקשורים ברעיון אחד
2. בחרו מילת שעבוד שמתאימה למשמעות הרצויה
3. חברו את שני המשפטים בעזרת מילת השעבוד
4. בדקו מהו המשפט העיקרי ומהי הפסוקית
5. קראו את המשפט בקול וודאו שהוא הגיוני ומנוקד נכון

חלק ו' – כתיבה עצמאית

1. 3 משפטים מורכבים תקינים עם פסוקיות מסוגים שונים, מילת שעבוד מוקפת ומתאימה למשמעות, פיסוק נכון

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מבין שהפסוקית תלויה במשפט העיקרי ואינה עומדת לבד
- התלמיד מכיר לפחות מילת שעבוד אחת לכל סוג פסוקית עיקרי
- המשפט שנכתב אכן מורכב וזוהה נכון סוג הפסוקית

טיפים להפעלה:

- אפשר להכין לתלמידים ברמה הבסיסית בנק מילות שעבוד מודפס על השולחן
- מומלץ להתחיל בתרגילי זיהוי לפני מעבר למשימות כתיבה עצמאית
- כדאי לשלב קריאה קצרה של כתבה או טקסט כיתתי לפני העבודה על הדף

דף תרגול: משפט מורכב – משפט עיקרי ופסוקית

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד על משפט מורכב. יש בו שני חלקים: משפט עיקרי ופסוקית. נלמד גם מילים שמחברות ביניהם, כמו 'כי' ו'אם'.

📖 מילון קטן:

משפט מורכב	משפט שבנוי ממשפט עיקרי ולפחות פסוקית אחת
משפט עיקרי	החלק שיכול לעמוד לבד ולהיות משפט שלם
פסוקית	חלק שתלוי במשפט העיקרי ולא יכול לעמוד לבד
מילת שעבוד	מילה שמחברת בין המשפט העיקרי לפסוקית
פסוקית זמן	מציינת מתי קרה הדבר, למשל 'כאשר'
פסוקית סיבה	מסבירה למה קרה הדבר, למשל 'כי'
פסוקית תנאי	מציינת תנאי, למשל 'אם'
פסוקית תכלית	מציינת מטרה, למשל 'כדי ש-'

1 חלק א' – זיהוי סוג הפסוקית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה סוג פסוקית יש במשפט הזה?

א) זמן ב) סיבה ג) תנאי ד) תכלית

2. איזה סוג פסוקית יש כאן?

א) תכלית ב) תנאי ג) זמן ד) ויתור

3. איזה סוג פסוקית יש כאן?

א) סיבה ב) זמן ג) ויתור ד) תנאי

4. איזה סוג פסוקית יש כאן?

א) תכלית ב) סיבה ג) זמן ד) תנאי

5. איזה סוג פסוקית יש כאן?

א) תנאי ב) ויתור ג) זמן ד) תכלית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במשפט מורכב יש משפט עיקרי אחד לפחות ופסוקית אחת לפחות	☐	☐
2	פסוקית יכולה לעמוד בפני עצמה כמשפט שלם ומובן	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	מילת השעבוד 'אם' פותחת בדרך כלל פסוקית תנאי	☐	☐
4	בכל משפט מורכב חייבים להשתמש רק במילת השעבוד 'כי'	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את מילת השעבוד

השלימו את המילה החסרה.

1. _____ תרד הטמפרטורה, נדליק את התנור

2. הוא הצליח במבחן _____ למד הרבה

3. נעבור את הכביש _____ הרמזור יתחלף לירוק

4. המשכנו בטיול _____ היה קר מאוד

5. סגרנו את החלון _____ לא ייכנס גשם

4 חלק ד' – התאימו מילת שעבוד לסוג הפסוקית

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כי	___	**א.** תכלית
2. כאשר	___	**ב.** ויתור
3. אם	___	**ג.** סיבה
4. אף על פי ש	___	**ד.** תנאי
5. כדי ש	___	**ה.** זמן

5 חלק ה' – סדרו את שלבי בניית משפט מורכב

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	חברו את שני המשפטים בעזרת מילת השעבוד
☐	קראו את המשפט בקול וודאו שהוא הגיוני ומנוקד נכון
☐	בדקו מהו המשפט העיקרי ומהי הפסוקית
☐	בחרו מילת שעבוד שמתאימה למשמעות הרצויה
☐	בחרו שני משפטים פשוטים שקשורים ברעיון אחד

6 חלק ו' – כתיבה עצמאית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו 3 משפטים מורכבים משלכם, כל אחד עם פסוקית מסוג אחר (למשל זמן, סיבה, תנאי), והקיפו בכל משפט את מילת השעבוד

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין משפט עיקרי לפסוקית?

תנו דוגמה למילת שעבוד שמציינת תנאי

כתבו משפט מורכב אחד וציינו את סוג הפסוקית בו

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀